USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Michaely Zapletalové a soudců Mgr. Hany Šlahařové a Mgr. Lumíra Kutaje ve věci

nezletilých: **L. B.**, narozený dne xxx
bytem xxx

K. B., narozená dne xxx
bytem xxx

P. B., narozená dne xxx
bytem xxx

všichni zastoupení kolizním opatrovníkem městem Kopřivnice
sídlem Štefánikova 1163/12, 742 21 Kopřivnice

dětí rodičů: **Zdeňka B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou Mgr. Alicjou Kellerberg Klimeš, LL.M.
sídlem U Stromovky 9/1481, 736 01 Havířov-Město

Milan B., narozený xxx
bytem xxx
toho času xxx

o úpravu péče, výživném, úpravu styku, o uložení informační povinnosti

k odvolání obou rodičů proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 31. srpna 2023, č. j. 90 P 303/2017-816, ve znění opravného usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 2. října 2023, č. j. 90 P 303/2017-827

takto:

Rozsudek okresního soudu se v napadené části, tj. v odstavcích II. až IX. výroku, **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu **vrací** okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresního soudu byly nezletilé děti L., K. a P. svěřeny do péče matky. Otci bylo stanoveno výživné od 6. 2. 2020 částkou 3 500 Kč měsíčně pro nezl. L., 3 000 Kč měsíčně pro nezl. K. a 3 000 Kč měsíčně pro nezl. P., vždy k 1. dni v měsíci předem k rukám matky. Dále bylo rozhodnuto, že dlužné výživné za dobu od 6. 2. 2020 do 31. 8. 2023 v částkách 115 897 Kč pro nezl. L. a v částkách po 99 483 Kč pro nezl. K. a pro nezl. P. je otec povinen zaplatit do tří dnů od

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Fachinelli.

právní moci rozsudku k rukám matky. Dále okresní soud upravil styk otce s nezletilými dětmi tak, že otec je oprávněn stýkat se osobně s nezletilými po dobu, kdy bude vykonávat nepodmíněný trest odnětí svobody, ve věznici Ministerstva spravedlnosti České republiky, kde tento výkon odnětí svobody vykonává, a to každý první pátek v měsíci červenci a každý pátek, který předchází 24. 12. v rozsahu nejméně jedné hodiny, přičemž otec je povinen matce písemně sdělit nejméně 14 dnů před uvedenými termíny styku přesný čas tohoto styku. Matce bylo uloženo nezletilé k osobnímu styku připravit a ve stanovených dnech a otcem určených časech zajistit přítomnost nezletilých při osobním styku s otcem. Zároveň bylo rozhodnuto, že otec je oprávněn kontaktovat nezletilé formou videohovorů z věznice Ministerstva spravedlnosti České republiky, kde vykonává trest odnětí svobody, a to každý čtvrtek v lichých kalendářních týdnech od 17:30 hodin s tím, že matka je povinna tento dálkový přístup formou videohovorů nezletilým umožnit a zajistit jejich přítomnost při nich a že otec je oprávněn kontaktovat nezletilé telefonicky vždy každé úterý a sobotu v kalendářním týdnu od 17:30 hodin a matka je povinna tyto telefonické hovory nezletilým umožnit a zajistit jejich přítomnost při nich. Dále bylo matce uloženo, že je povinna otce písemně informovat o prospěchu nezletilých a jejich zdravotním stavu vždy první den každého kalendářního měsíce za uplynulý kalendářní měsíc. O nákladech účastníků bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Proti tomuto rozsudku podali včasné odvolání oba rodiče.

3. Matka své odvolání směřovala do výroků týkajících se úpravy styku otce s nezletilými a také do výroku, kterým byla matce uložena povinnost podávat otci o nezletilých informace. Poukazovala na věk nezl. L., namítala, že dítěti jeho věku není na místě styk s druhým rodičem rigidně ukládat a je vhodné ho ponechat na vůli samotného nezletilého. Namítala, že při přímém výslechu nezletilý na toto téma reagoval rozrušeně, téměř plakal, obdobně se choval při pohovoru v Centru psychologické pomoci v červnu roku 2023, kde výslovně uvedl, že se ve věznici bojí, před návštěvou má psychosomatické potíže. Pokud jde o nezletilé K. a P., pak ty žily s otcem do svých necelých 6 let. Nezletilá K. nemá s otcem vytvořený stabilní vztah, její vzpomínky jsou neurčité, je nejvíce z dětí poznamenána šikanózním jednáním ze strany spolužáků, kteří se jí posmívají, že otec je ve vězení, musela být ve třídě prováděna psychologická intervence. Na zmínku o věznici a při vzpomínce na návštěvy otce reaguje nesmírně rozrušeně a pláče. Nezletilá P. má ze všech dětí s otcem nejlepší vztah, nejlépe si rozumí, rovněž se s otcem nechce vídat ve věznici. Celé dětství nezletilých je silně poznamenáno otcovými protiprávními aktivitami, děti byly svědky jeho závadového chování k matce i k družce Veronice S. Tato traumata jsou pro děti nesmírně extrémní zátěží, včetně toho, že i jejich babička B. byla odsouzená k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Návštěvy ve věznici jsou vlastně trestem pro děti za něco, za co nemohou. Samotný vstup, zabezpečení, bezpečnostní kontroly a stálá přítomnost většího počtu oděných ozbrojených osob je pro děti strach nahánějící a traumatizující. Otec ani matka nemají vliv na to, ve které věznici bude otec umístěn. Nyní je v xxx, určení návštěv v pátky nemusí být realizovatelné. Napadeným rozsudkem se matce ukládá, aby nesla na své náklady a přítomnost nezletilých ve vězení zajistila. Je toho názoru, že toto po ní nelze spravedlivě žádat. Navrhovala, aby byl zamítnut návrh otce na osobní styk s dětmi ve věznici. Pokud jde o pravidla pro videohovory otce, pak úpravu považuje za nepotřebnou a zbytečně svazující. Kontakt mezi otcem a nezletilými oběma formami fakticky dlouhodobě probíhá, nikterak mu nebrání. Otec ji kontaktuje s návrhem, kdy dětem zavolá, návrh odsouhlasí (upraví, podle toho, kde jsou děti, jaký mají program apod.). Není nutno děti i matku dále svazovat rigidními termíny. Nezletilému L., s ohledem na jeho věk, není namístě styk vůbec upravovat. Navrhovala tak změnu rozsudku okresního soudu, a to aby otcův návrh na úpravu styku byl zamítnut. Pokud jde o to, že jí soud uložil povinnost otce k 1. dni v měsíci informovat o prospěchu a zdravotním stavu nezletilých za uplynulý měsíc, pak zde je toho názoru, že úprava je nepotřebná a zbytečně svazující. Otec se kontaktuje telefonicky a prostřednictvím videokonference. Školní docházka a známky jsou prakticky jediným tématem, o nichž otec s dětmi mluví, když telefon zvedne, stručně mu poví, co je u dětí nového, včetně zdravotních informací.

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Fachinelli.

4. Otec své odvolání směřoval do výroků o výživném a do výroku o styku. Pokud jde o výživné, poukazoval na to, že rozhodnutí je pro něj zcela likvidační, částky neodpovídají jeho majetkovým poměrům a není v zájmu nezletilých, aby se dostal do vysokých dluhů. Namítal, že se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a je evidován jako pracovně nezařaditelný, když může vykonávat pouze pomocné práce bez nároku na odměnu. Nedisponuje prokazatelně žádným majetkem ani úsporami, z nichž by mohl výživné hradit. Dle otce je chybný závěr soudu, že pokud by byl na svobodě, mohl by vydělávat částku 30 000 Kč až 35 000 Kč měsíčně. Naposledy byl zaměstnán u obchodní společnost xxx., kde měl příjem xxx Kč. Ani na svobodě tak otec nedosahoval hypotetického příjmu, o kterém okresní soud hovoří. Dále poukazoval na své zdravotní problémy, kvůli kterým není ve výkonu trestu pracovně zařazen, k čemuž soud prvního stupně vůbec nepřihlédl. Je to závažná chyba, která zatížila rozsudek vadou. Rozsudek by měl být zrušen a vrácen okresnímu soudu mimo jiné z toho důvodu, že závěr o možnosti otce dosahovat soudem konstatovaného hypotetického příjmu je naprosto nepodložený. Rozsah styku dle rozsudku okresního soudu otec považuje za naprosto nedostatečný. Pokud mu bude umožněno stýkat se s nezletilými osobně pouze dvakrát ročně, dojde, dle otce, k trvalému a nenapravitelnému narušení rodinných vazeb mezi otcem a nezletilými. Poukazoval také na to, že dne 23. 11. 2023 si požádal o Skype s dětmi, který mu nebyl umožněn a matka se odvolala na rozsudek, který není dosud pravomocný a Skype s dětmi mu neumožnila. Po nezl. L. chtěl, aby mu dal své telefonní číslo, ten se rozplakal a řekl, že mu to matka zakázala. Podivuje se tedy nad tím, že matka poukazuje na věk nezletilého. U jednání otec dále uvedl, že nezletilé děti se jej dotazují, kdy ho uvidí, představoval by si úpravu styku 4 x až 5 x ročně. Chtěl by, aby telefonicky styk mu byl umožněn kdykoliv. Hovory přes Skype mohou mít ve věznici co 14 dní, vždy v pondělí, v úterý nebo ve středu, tzn. dvakrát měsíčně.

5. Pokud jde o výživné, pak matka navrhovala potvrzení rozsudku okresního soudu, poukazovala na to, že otec je schopen pracovat v celé řadě profesí, dosahovat výdělku dle rozhodnutí okresního soudu. Pokud jde o zdravotní stav otce, pak otec předložil jediný posudek, v němž byl posuzován pro jednu pozici, kdy byl shledán nezpůsobilým. Není zřejmé, jakými obtížemi má trpět a jaké práce může nebo nemůže vykonávat. S otcovou námitkou ohledně nedostatečného rozsahu styku nesouhlasila.

6. Opatrovník ponechal otázku výživného na úvaze soudu, úpravu styku formou osobní návštěvy nezletilých ve věznici nedoporučoval upravit, když nezletilí jsou prostředím věznice traumatizováni, doporučoval ponechat styk formou telefonických hovorů a Skype.

7. V důsledku včasného odvolání obou rodičů krajský soud přezkoumal rozsudek soudu okresního v napadených částech dle ust. § 206 o. s. ř., § 212a o. s. ř., § 28 odst. 2 z. ř. s. a poté dospěl k závěru, že rozsudek okresního soudu nelze ani potvrdit, ani změnit.

8. Krajský soud dále doplnil dokazování a ze zprávy zaměstnavatele matky xxx, zjistil, že v roce 2020 za období od ledna do prosince měla průměrný čistý měsíční příjem xxx Kč, v roce 2021 xxx Kč, v roce 2022 xxx Kč, v roce 2023 xxx Kč a za období od ledna do března 2024 xxx Kč.

9. Ze zprávy Vězeňské služby ČR, xxx bylo zjištěno, že otec se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody od 6. 2. 2020, konec trestu je stanoven na 6. 2. 2033. Není ve výkonu trestu pracovně zařazen pro nedostatek vhodné práce, nemá žádný pracovní příjem.

10. Ze zprávy Úřadu práce ČR bylo zjištěno, že matce byly v období od března 2023 do dubna 2024 vyplaceny dávky státní sociální podpory, a to přídavky na děti a příspěvek na bydlení.

11. Ze zprávy Úřadu práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Kopřivnice bylo zjištěno, že otec nebyl od roku 2019 dosud veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.

12. Ze zprávy České správy sociálního zabezpečení Praha bylo zjištěno, že matce je vyplácen invalidní důchod 2. stupně od ledna 2020 xxx Kč měsíčně, od ledna 2021 xxx Kč měsíčně, od ledna 2022

xxx Kč měsíčně, od června 2022 xxx Kč měsíčně, od září 2022 xxx Kč měsíčně, od ledna 2023 xxx Kč měsíčně, od června 2023 ve výši xxx Kč měsíčně a od ledna 2024 dosud xxx Kč měsíčně.

13. Ze zprávy Vězeňské služby ČR, Věznice xxx bylo zjištěno, že otec může během výkonu trestu ve Věznici xxx využít kontakt se svými dětmi písemnou formou (neomezeně), v průběhu dne může na 20 minut využít telefonní kontakt či kontakt prostřednictvím videohovoru, dále k posílení rodinných vazeb s dětmi lze využít Skype-návštěvu, která je zpravidla realizována 1x týdně v maximální délce 20 minut. V rámci stanoveného zákona má odsouzený právo přijímat v čase určeném ředitelem věznice návštěvy blízkých na dobu 3 hodin během kalendářního měsíce. V případě zájmu odsouzeného je možné zákonnou návštěvu s dětmi rozdělit na dva časové úseky (realizace dvouhodinové návštěvy a hodinové návštěvy). Plán rozpisu řádných návštěv na daný měsíc schvaluje vedoucí oddělení výkonu trestu, návštěvy jsou realizovány o víkendech v dopoledních a odpoledních hodinách, 1x měsíčně, zpravidla v pátek, je realizována jednohodinová návštěva s dětmi mladšími 15 let. Nezletilé děti ve věku do 15 let se mohou účastnit řádné návštěvy jen v doprovodu osoby starší 18 let, kterou má odsouzený povolenou v kartě povolených osob k návštěvám. Dne 15. 12. 2023 nebyla návštěva z důvodu nedostavení se pozvaných osob realizována (L., K. a P. B.). Návštěvní kontakt s nezletilými dětmi nebyl prozatím ve Věznici xxx uskutečněn.

14. Z lékařské zprávy Zdravotnického střediska Vězeňské služby ČR, Věznice xxx, kterou sepsal MUDr. Milan K. bylo zjištěno, že otec je v současné době léčen. V důsledku zdravotního stavu má stanovena pracovní omezení a je schopen pouze lehkých fyzicky nenáročných prací. Ve Věznici xxx není pracovně zařazen v důsledku zdravotních omezení a omezených možností pracovního uplatnění.

15. Ze zprávy opatrovníka bylo zjištěno, že bylo hovořeno s nezl. dětmi bez přítomnosti matky na našem oddělení, následně bylo hovořeno s matkou. Děti poměrně rychle navázaly kontakt, odpovídaly adekvátně. U holčiček bylo patrné, že jsou nervózní, P. zcela evidentně přemáhala pláč. Děti spontánně uvedly, že již nebydlí na xxx, ale teď bydlí na ulici xxx. Nezl. L. uvedl, že chodí do xxx. třídy ZŠ xxx, učí se dobře, má jedničky a dvojky, trojku měl z matematiky a jazyka českého. Ve škole je spokojený, má zde kamarády, se školou byl na lyžařském kursu, bylo to fajn. Mimoškolně navštěvuje kroužek fotbalu, chodí tam víc než 3 roky, jde o FC xxx. Jezdí i na zápasy, soustředění. Dívky sdělily, že v nové škole se jim líbí více než v předešlé. Na dotaz, zda jsou ve spojení s taťkou všichni spontánně vyhrkly, že si volají. Na dotaz, jak často si volají, uvádějí, že taťka volá každý den. L. doplňuje, že je to i 2x denně. Hovory trvají asi 5 minut. Taťka se vždycky ptá, jak se mají, co bylo ve škole, jaké mají známky, zda si čistily zuby. Holky uvedly, že mamka psala taťkovi dopis, oni kreslily obrázek. Pak mají s taťkou asi 1x měsíčně SKYPE hovory. Ty jsou mnohem delší. Na dotaz, zda se změnil jejich postoj k návštěvám otce ve vězení, všichni kroutí hlavou, že ne. Uvedly, že ve vězení byly, nelíbilo se jim tam. Na dotaz, co konkrétně se jim nelíbilo, holky uvedly, že jsou všude mříže, každý měl uniformu, zbraň, v místnosti bylo plno jiných lidí, měly celou dobu strach. V této chvíli začala P. plakat. Pracovnice se snažila navázat na pěkné vzpomínky s otcem, jaký měly pokojíček u otce, že měly bazén na zahradě. A zde byl zjištěn zásadní problém. P. si na dobu, kdy byla u otce vůbec nepamatuje, nevybavuje si společné chvíle u otce, nevybavuje si pokojíček. K. si při mém popisování pokojíčku matně vzpomínala na některé věci, ale také ne všechny. Nicméně uvedla, že si pamatuje, jak po nich taťka křičel. Jen L. potvrzoval, že tak pokojík vypadal, matně si vzpomínal na zážitky s otcem. Na dotaz, jaké by bylo jejich přání, všechny 3 děti spontánně vyhrkly, že to chtějí tak, jak je to teď. Pro jistotu jsem se znovu zeptala a děti uvedly, že si přejí být s otcem pouze v telefonickém kontaktu. Jediné, co by jim nevadilo je, kdyby byl Skype hovory třeba 2 x za měsíc. Návštěvy ve věznici všechny děti zcela jednoznačně odmítají. Následně bylo hovořeno s matkou. Ta uvedla, že se v prosinci 2023 přestěhovali do městského bytu na adresu xxx. Je to teď mnohem lepší, mají byt 3+1. Matka žije sama s dětmi. Matka byla do konce dubna zaměstnaná ve firmě xxx, nyní je vedena jako uchazečka o zaměstnání. Od 1.6.2024 by měla nastoupit do prádelny v nově otevřeném domě pro seniory. Bude pracovat

pouze na ranní směnu a bude mít volno o víkendech. Stále pobírá ČID. Matka uvedla, že otec ji nehradí žádné výživné, nepobírala doposud ani žádné dávky. Matka donesla přehled SKYPE hovorů. Dále uvedla, že v listopadu 2023 se SKYPE hovor neuskutečnil, protože holky měly vystoupení ve škole. Otec na to byl předem upozorněn. Následně se neuskutečnil SKYPE hovor ani v prosinci. Matka opět otce upozornila, že se stěhují a neměli hned zapojený internet. V lednu poslala otci vysvědčení všech dětí, vánoční fotografii dětí, fotky z lyžařského kursu L., fotky z akcí školy, holky nakreslily obrázky. Vždy se snaží umožnit otci telefonický hovor, ale je pravda, že děti s ním někdy nechtějí mluvit. Na dotaz, zda ví, proč tomu tak je, matka uvádí, že si hrají, jsou zabrané do jiné činnosti. Přesto se je snaží motivovat, aby s otcem alespoň chvilku promluvily. Pokud jde o L., za fotbal hradí 1400,-Kč za půl roku + vybavení (jen kopačky stojí kolem 3000,-Kč). Dále hradila lyžařský kurs pro L. ve výši 5500,-Kč + 1000 Kč za půjčení vybavení a 1000,-Kč kapesné, V létě pojede L. s fotbalem na soustředění, zde matka zaplatí nad rámec běžných výdajů 3500,-Kč + 500,-Kč kapesné. Obě děvčata chodí do xxx při xxx, kde matka hradí 2000,-Kč za každou dívenku na rok. Obě děvčata nosí brýle, matka uvedla, že kupuje každý rok nové, cena se pohybuje kolem 3500,-Kč u každé.

16. Z přehledu o Skype hovorech založeného matkou bylo zjištěno, že ve Věznici xxx byly realizovány Skype hovory v období od ledna 2023 do září 2023 celkem desetkrát a ve Věznici xxx od ledna 2024 do května 2024 celkem pětkrát.

17. Z pracovní smlouvy předložené matkou bylo zjištěno, že matka uzavřela pracovní smlouvu se zaměstnavatelem xxx, příspěvková organizace se sídlem v Kopřivnici s tím, že nastoupí do práce od 1. 6. 2024 jako pradlena, pracovní poměr je sjednán na dobu určitou do 31. 5. 2025, pracovní doba je stanovena na 40 hodin týdně.

18. Z platového výměru předloženého matkou bylo zjištěno, že od 1. 6. 2024 je jí stanoven plat xxx Kč.

19. Z výplatního lístku bylo zjištěno, že za duben 2024 měla matka u bývalého zaměstnavatele xxx čistou mzdu xxx Kč.

20. Z fotokopie rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě ze dne 15. 5. 2024 bylo zjištěno, že matka byla evidována jako uchazečka o zaměstnání od 1. 5. 2024, podpora v nezaměstnanosti byla vyplacena xxx Kč měsíčně.

21. Krajský soud provedl pohovor s nezletilými dětmi. Nezletilý L. uvedl, že už je to dávno, kdy byl za otcem ve věznici. Bylo to asi dvakrát. Za otcem si nepřeje do věznice jezdit, pokud tam měl jet, byl ve stresu, bolelo ho břicho, to prostředí mu nedělá dobře. Za otcem si nepřeje do věznice jezdit, vyhovuje mu to tak, jak je to teď, že si volají, nebo přes Skype. K otci má dobrý vztah. Pokud se s otcem baví, baví se normálně. Myslí si, že kdyby matce řekl, že chce otce navštívit, že by mu to dovolila. S taťkou by chtěl být v kontaktu přes telefon i přes Skype, nevadil by mu ani denní kontakt tímto způsobem, volají si většinou tak půl hodiny. Když se s taťkou baví, o matce nemluví. Nestalo se, že by matka hovor zkrátila nebo jej neumožnila. Vzpomíná si na dobu, kdy bývali u otce, ne moc, bylo to v pohodě. Když se s taťkou baví, řekne mu i o tom, jaké má známky, baví se i o tom, jestli je třeba nemocný apod. Nezletilá K. a nezletilá P. uvedly, že ví že jsou u soudu proto, že taťka chce, aby za ním jezdily. Nezletilá K. řekla, že vždycky, když měla jet k taťkovi, rozbolelo ji bříško, pak ji to přešlo, byla ráda, že ho vidí, bylo tam vždycky více lidí. Teď si s taťkou volají přes Skype a přes telefonem, tak jim to vyhovuje. Baví se o tom, jaké mají ve škole známky, jak jim jde matika, jestli si čistí zoubky, co je baví. Ve věznici jim nejvíc vadil policista s pistolí, nakonec to zvládly. Mamka jim jenom řekla, že půjdou k soudu, ale nic jiného jim neříkala. O mamce taťka říká, že je očkuje, třeba říká, že poslouchá za dveřmi, ale není to pravda. Stačí jim taťku vídat přes Skype nebo s ním mluvit přes telefon. Chtěly by s ním být v kontaktu stejně jako teď.

22. Po vyhodnocení důkazů, které byly provedeny soudy obou stupňů, dospěl odvolací soud k závěru, že dosud provedené dokazování neumožňuje učinit relevantní právní závěry jak ohledně výživného, tak ohledně úpravy styku otce s nezletilými dětmi.

23. Především je nutno konstatovat, že okresní soud ke dni svého rozhodování neměl sjednán náležitý podklad pro zhodnocení zdravotního stavu otce tak, aby mohl uzavřít, jaké jsou jeho výdělkové možností a schopností ve smyslu ust. § 913 odst. 2 o. z. Okresní soud sice správně uzavírá, že na straně otce je nutno vycházet z tzv. výdělečné potenciality ve smyslu ust. § 913 odst. 2 o. z., když otec je ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu. Při rozhodování o výživném bude tedy nutno skutečně vycházet z výdělku otce, kterého by mohl dosahovat, pokud by byl na svobodě. Okresní soud uzavírá na výdělek otce ve výši 30 000 Kč až 35 000 Kč čistého měsíčně, kterého by mohl dosahovat jako strojní zámečník, tzn. v profesi, ve které je vyučen. Okresní soud se však vůbec nezabýval tvrzením otce ohledně jeho zdravotního stavu. Jak vyplývá z lékařské zprávy, kterou otec založil v průběhu odvolacího řízení, je otec s ohledem na svůj zdravotní stav ve výběru zaměstnání poměrně dost omezen a to tak, že je schopen jen lehké, fyzicky nenáročné práce s omezením zvedání a přenášení břemen, bez zátěže horních končetin, mimo práce v riziku vibrací. Bude tedy nutno v daném případě ohledně zdravotního stavu otce dokazování doplnit a postavit zcela najisto skutečnost, jaké konkrétní zaměstnání je vlastně otec s ohledem na svůj zdravotní stav schopen vykonávat, od kdy a jakým způsobem je ve výběru zaměstnání omezen a teprve poté, co bude náležitě objasněn zdravotní stav otce, bude teprve možno dovodit jeho tzv. výdělečnou potencialitu, tedy zjistit, zda na trhu práce bylo pro osobu s jeho zdravotním omezením k dispozici v daném místě a čase vhodné pracovní místo a s jakým pravděpodobným příjmem, to vše za období od 6. 2. 2020 dosud. Záleží na okresním soudu, zda zvolí doplnění lékařské zprávy, odborné vyjádření či znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství.

24. Pokud jde o požadavek otce na realizaci osobního styku s nezletilými dětmi, pak v tomto ohledu okresní soud správně poukázal na stávající judikaturu Ústavního soudu ve věcech tohoto druhu, která vyzdvihuje zájem na zachování rodinných vazeb a styku nezletilého s rodičem, který je ve výkonu trestu odnětí svobody, přičemž přerušení styku rodiče s nezletilým dítětem je významný zásah do rodičovské odpovědnosti, do které může být zasaženo soudem pouze na základě velmi závažných a mimořádných skutečností. Osobní styk rodiče s nezletilým dítětem nelze tak vyloučit pouze pro skutečnost, že rodič je ve výkonu trestu odnětí svobody. Jako prioritní je samozřejmě zájem dítěte, který se musí zkoumat individuálně dle okolností každého případu.

25. V daném případě však dosud nejsou náležitě objasněny ani okolnosti, pro které by se neměl realizovat častější styk otce s nezletilými formou návštěv ve věznici. Je sice logické, že matka projevuje svůj odmítavý postoj k návštěvám nezletilých ve věznici, zároveň však, dle názoru odvolacího soudu, není dosud jednoznačně prokázáno, že taková návštěva pro nezletilé představuje trauma s nepříznivým dopadem. Věznice (stát) umožňují a pomáhají udržovat kontakt vězněné osoby s jeho rodinou a zajišťuje podmínky i pro návštěvy dětí. V daném případě byl otec přemístěn do věznice v xxx, což je pro realizaci osobních kontaktů příznivější než v době rozhodování okresního soudu. Lze souhlasit s tím, že otec se do doby nástupu do výkonu trestu podílel s matkou na péči o nezletilé rovnoměrně, nezletilé děti mají evidentně k otci pozitivní citové vazby, jsou schopny s ním komunikovat a vyjádřily se tak, že by jim ani nevadil denní telefonický kontakt. Aby bylo rozhodnutí o styku v nejlepším zájmu nezletilých, bude nutno v tomto směru rovněž dokazování doplnit. Nezletilí sice uvedli, že prostředí ve věznici jim bylo nepříjemné, zároveň otce ve výkonu trestu navštívili pouze dvakrát, nevadí jim telefonický kontakt a videohovory přes Skype. Aby nedošlo k nepřípustnému omezení osobního kontaktu otce s nezletilými (přičemž neobstojí argument, že věznice není vhodným prostředím pro nezletilé děti), bude nutno učinit relevantní zjištění k tomu, jaký způsob styku s otcem je pro nezletilé nejvhodnější, když styk otce s nezletilými, ať už v přímé nebo nepřímé podobě, má jistě zásadní význam pro emoční pouto mezi nimi a další vývoj vzájemného vztahu. Zcela jednoznačně nelze ponechat kontakt otce s nezletilými na vůli

matky, která sice telefonické kontakty i videohovory umožňuje, vyjadřuje však odmítavý postoj k návštěvám ve věznici.

26. Ke zjištění, v jakém rozsahu by měl být realizován osobní kontakt s otcem tak bude nutno doplnit dokazování takovým způsobem, aby byl zjištěn relevantní názor nezletilých a jejich skutečné přání, zejména pokud jde o nezl. K. a nezl. P. Právě s ohledem na věk nezletilých je zřejmé, že názor nezl. L. má pro rozhodnutí ve věci samé zásadnější význam než před soudem vyslovený názor nezletilých děvčat. Odvolací soud tak uzavírá, že v této věci nebude možno obejít se bez doplnění dokazování vypracováním znaleckého posudku z oboru zdravotnictví – odvětví pedopsychologie, který by měl objasnit, zda verbálně vyslovované přání nezletilých je skutečně to, co si doopravdy přejí, jaký je vztah nezletilých k otci a zda realizace návštěv ve výkonu trestu odnětí svobody může mít nějaký dopad na psychický stav nezletilých, a pokud ano, jaký, či zda je naopak kontakt nezletilých s otcem pro ně prospěšný, v jakém rozsahu a jakým způsobem a to i s ohledem na vzájemný vztah rodičů, když z obsahu spisu i tvrzení otce je zřejmý jeho kritický postoj k výchovným schopnostem matky. Poté teprve v závislosti na úpravě styku formou osobních návštěv okresní soud upraví případně rozsah styku otce s nezletilými formou telefonních hovorů či videohovorů. V tomto ohledu je nutno podotknout, že odvolací soud má za prokázáno, že matka nebrání styku otce s nezletilými formou telefonních hovorů, ani formou Skype kontaktů, když v rámci řízení vyšlo najevo, že otec je s nezletilými dokonce v denním telefonickém kontaktu. Otec by měl vzít na vědomí, že pokud bude jeho styk s nezletilými upraven rozsudkem (a to styk nejen osobní, ale i formou telefonických hovorů či videohovorů), bude nutno tento styk realizovat ve znění výroku rozsudku, jakmile se stane vykonatelným. Poté, kdy bude zřejmé, v jakém rozsahu se bude otec nezletilými stýkat a jakým způsobem, okresní soud uváží, zda je nutné matce ještě ukládat povinnost otce o nezletilých pravidelně informovat a jak často.

27. S ohledem na vše shora uvedené, kdy rozsah shora naznačeného dokazování je neúměrný přezkumné činnosti odvolacího soudu, byl rozsudek okresního soudu v napadené části podle ust. § 219a odst. 2 o. s. ř., ve spojení s ust. § 213 odst. 4 o. s. ř. zrušen a věc v tomto rozsahu podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V novém rozhodnutí o věci zároveň soud rozhodne o náhradě nákladů řízení (ust. § 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Ostrava 15. července 2024

Mgr. Michaela Zapletalová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Fachinelli.